

INGEZONDEN.

BEROEPSBELANGEN.

Onder dit opschrift komt in dit *Tijdschrift* van 27 Nov., onderteevend PINKHOF een uittreksel voor van een artikel, een paar dagen vroeger geplaatst in de *Amsterdamsche Courant*, afkomstig van Dr. H. P., dus waarschijnlijk denzelfden schrijver. Het werd geschreven om afkeuring te kennen te geven over een paar artikelen 1) door mij geplaatst in het *Sociaal Weekblad*, naar aanleiding van het Rapport eener Commissie uit de Maatschappij en een post op de Staatsbegroting en handelende over voorziening in de behoefte aan geneeskundige hulp. Eerst heden (28 Dec.) kwam de aanval van den Heer PINKHOF mij onder de oogen; enkele zinsneden uit mijn artikelen worden bijeen gescharreld om daardoor, zonder een overzicht te geven van het geheel, eerst aan het groote publiek in de *Amsterdamsche Courant* en nu nog eens aan mijn collega's voor te houden, welke zonderlingheden door mij worden gedebiteerd. Ik acht het niet noodig daar verder op in te gaan; de beschouwingwijzen van den Heer H. P. en mij over sociaal-medische aangelegenheden loopen toch te ver uiteen om ooit elkaar te overtuigen. Den Heer H. P. schijnt de gedachte niet vreemd, zoo het den medicus maar goed gaat, is alles in orde! ik voor mij wensch van harte al mijn collega's gemak en voorspoed in hun bedrijf, dat dikwijls zoovele onaangenaamheden en teleurstellingen aanbiedt, maar toch *salus publica, suprema lex!*

Een tweede verschilpunt tusschen hem en mij is, dat de Heer P. doodsbenaauwd is voor Staatsbemoeiing, vooral als hem de mogelijkheid voor den geest komt, dat hij of een zijner collega's er last of nadeel door zouden kunnen ondervinden. Ik voor mij ben overtuigd, dat onder de tegenwoordige maatschappelijke verhoudingen en de onvolmaaktheden der menschen de Staat in vele gevallen beter en doelmatiger sommige zaken ten algemeenen nutte kan regelen dan wanneer zij overgelaten worden aan het persoonlijk initiatief; hoewel ik niets liever zou verlangen dan dat alles wat goed is en noodig tot stand werd gebracht door vrijwillige samenwerking van belanghebbenden en door onderlinge vereeniging van gelijkgezinden. Waar dit ontbreekt of gebrekkig werkt, kan de Staat vaak met vrucht tusschenbeide treden en ook bij het onderwerp waarover ik schreef, geneeskundige hulp voor het volk, is het altijd zóó opgevat.

In het jaar 1818, toen de eerste wettige regeling hier te lande tot stand kwam, heeft de Staat aan de vrije uitoefening der geneeskunst in Nederland voor goed een einde gemaakt, de vrije opleiding van medici voor dit bedrijf bleef echter bestaan; in 1865 heeft hij echter aangenomen, dat wel het aantal geneeskundigen meer dan voldoende was, doch dat het gehalte over het algemeen genomen niet voldeed aan de eischen van bekwaamheid, die mochten

1) Staatsdokters, *Soc. Weekbl.*, 5 Juni 1897. Rijks-toelagen voor geneesk. hulp, dito 13 Nov.

worden gesteld en feitelijk is opleiding aan een der Universiteiten, te gelijk met het Staats-examen van Arts sedert dien tijd verplichtend geworden.

Niettegenstaande het aantal van alleszins bekwame geneeskundigen thans was verzekerd, bleek toch hier en daar behoefte te blijven bestaan aan hun hulp en ten derden male is de Staat in 1888 tusschenbeiden gekomen door subsidies te verleenen aan sommige geneesheeren, die zich op bepaalde plaatsen gingen vestigen. Het is mijn overtuiging, dat ook nu nog niet, ook voor minder gegoeden, voldoende geneeskundige hulp overal en ten allen tijde aanwezig is, om de eenvoudige reden, dat velen het niet kunnen betalen. Hierover sprak ik in het *Soc. Weekblad* (en elders); verschillende wegen staan open voor den Nederl. Staat om nogmaals verbetering aan te brengen. Ik noem slechts hogere subsidies, met verplichting om bepaalde categoriën der bevolking kosteloos of tegen zeker tarief in behandeling te nemen, het stellen van dergelijke verplichtingen als compensatie voor de te gemoetkoming in de kosten van opleiding der Artsen of iets dergelijks, al erken ik, dat de absolute vrijheid der medici daardoor aan banden zou worden gelegd. Doch laten deze niet vergeten, dat deze beperking met het oog op het algemeen belang noodig kan zijn evenals dit algemeen belang het nog immer noodig maakt hun alleen het monopolie van uitoefening der geneeskundige praktijk te verleenen, met beperking der vrijheid van andere Staatsburgers.

Dat de Staat ook nu reeds de kosten van opleiding der medici grootendeels draagt, werd door mij met nadruk gereleveerd en daarop steunde een gedeelte van mijn betoog. De Heer H. P. is ook dit op verre na niet met mij eens en meent, dat de student in zijn college- en examengelden zelf 95 pCt. der onkosten zijner opleiding draagt „als de Staat daar 5 pCt. bij „doet, is het veel”. Er schijnt een manier te zijn om cijfers te groepeeren, waardoor men *alles* kan bewijzen; toch zal het een zonderlinge goocheitoe moeten zijn, waardoor het den schijn kan krijgen, alsof de tonnen gouds, die jaarlijks uit de algemeene schatkist worden genomen, tot betaling der onkosten van opleiding der medische studenten, slechts een twintigste deel bedragen van hetgeen tot dat doeleinde uit eigen zakken wordt bijgepast.

Terwijl ik voor het bovenstaande een plaats meen te mogen vragen in het *Tijdschrift*, niet ter mijner verdediging, maar om mijn collega's op wier oordeel ik prijs stel, ook al mogen zij het niet eens zijn met mijn betoog, beter in te lichten, zij het mij veroorloofd aan de Redactie mijn verwondering te kennen te geven, dat zij in de rubriek van het *Tijdschrift*, gewoonlijk voor referaten bestemd, zulk een bespreking heeft opgenomen zonder vooraf door een uittreksel haar lezers met den juisten inhoud mijner artikelen in kennis te hebben gesteld, hetgeen voor haar te gemakkelijker ware geweest, daar zij blijkens een voorwoord in hetzelfde nummer (toch immers van haar afkomstig?) met deze stukken in het *Sociaal Weekblad* bekend blijkt te zijn.

Breda (vroeger Steenberg), 30 Dec. 1897.

G. W. BRUINSMA.

Geachte Redacteur-Gérant!

Het zal U bekend zijn, dat ik er steeds veel prijs op stel hen, die aan mijn uitingen in dit *Tijdschrift* aanstoot mochten vinden — en bij den aard door mij te behandelen onderwerpen kan dit licht voorvallen — te bevredigen. Tegenover den Heer BRUINSMA echter kan ik hiertoe evenwel geen poging doen. Onze opvattingen omtrent de wijze, waarop men de *salus publica* behoort te dienen, loopen daartoe werkelijk te veel uiteen. Maar ik kom op tegen de voorstelling, alsof ik het belang van de bevolking zou willen zien *opofferen* aan het belang van de geneeskundigen. Indien evenwel het belang van de geneeskundigen wordt opgeofferd aan de *belangzucht* van een deel van het publiek, wordt *niemands* belang gebaat. Uit mijn beschouwingen blijkt, dat ik de mogelijkheid van *rechtvaardige* Staatszorg niet ontken, maar dat de voorbeelden, die wij tot nu toe van Staatsbemoeiing gezien hebben, niet aanmoedigen tot navolging.

Met eenige voldoening zie ik thans den Heer BRUINSMA spreken van „*hoogere* „subsidies”. Dat is voor mij en ieder aannemelijk, maar in zijn opstel in het *Sociaal Weekblad* van 13 Nov. (tegen dat van 5 Juni heb ik *geen woord* gezegd), gaat hij juist uit van de „bevreemding”, die de verhoogde post voor subsidiën bij hem wekte, niettegenstaande de medici „grootendeels” op Staatskosten worden opgeleid. En ook nu houdt de Heer BRUINSMA deze laatste bewering staande, en wat ik daartegen in het midden heb gebracht wordt een „zonderlinge goocheltoer” genoemd.

Ik had liever een *bewijs* gezien voor de door mij bestreden bewering en nu ik getracht heb, eenige cijfers er tegenover te plaatsen, rust *op den Heer BRUINSMA* de bewijslast van de onjuistheid dier berekening (natuurlijk niet in bijzonderheden, maar in de algemeene strekking der uitkomst). *Nu* is het gebruik van een onaangenaam woord, of een poging om het te doen voorkomen dat ik gezegd heb, „dat de student *in zijn college- en examen-* „*gelden* zelf 95 pCt. der onkosten zijner opleiding draagt”, niet meer voldoende, wil hij vermijden, dat men *zijn* bewering een *mislukte* goocheltoer noemt, en nog wel een gevaarlijke.

Nu behoort hij bovendien te bewijzen, dat de Staat aan ieder medisch student zooveel ten koste legt, dat de *f* 1000—*f* 1500, die uit particuliere middelen ten behoeve van ieder hunner jaarlijks besteed worden, daarbij zoodanig in het niet zinken, dat de Staat het recht heeft, hun persoon zonder meer te onteigenen. *Tot zoolang* noem ik de bewering, „waarop een gedeelte van zijn betoog steunde,” een *onwaarheid*.

Het is waar, mijn stuk bevatte geen uittreksel van dat van den Heer BRUINSMA. Een gedeelte er van was reeds door de Redactie besproken, en van het overige meende ik genoeg terug te geven om de bedoelingen des Heeren BRUINSMA kenbaar te maken. Ik wil hopen, dat zij, die het *Sociaal Weekblad* gelezen hebben of nog zullen lezen niet den indruk zullen krijgen of gekregen hebben, dat ik met een bepaald doel „enkele zinsneden heb bijeengescharreld”, en met opzet dingen zou hebben weggelaten, die een ander denkbeeld van het standpunt van den Heer BRUINSMA hadden kunnen geven.

Dat ik, *op verzoek van de Redactie* van de *Amst. Ct.* deze aangelegenheid ook

daar besproken heb, moge menigeen op goede gronden afkeuren, maar den Heer BRUINSMA, die begonnen is met het „grootte publiek” van zijn kant voor te lichten, moet het eerder aangenaam zijn, dat ook een ander eenig vertrouwen stelt in het „gezond oordeel” van dien „onpartijdigen rechter”. Zoo luiden immers de termen?

H. PINKHOF.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

PARIJS. — Een burger-polikliniek. De directie van de polikliniek van Bordeaux deelt mede, dat zij twee afzonderlijke diensten zal inrichten, een om niet en den anderen tegen betaling. Iedere verrichting aan een zieke, die niet zijn onvermogen kan bewijzen, zal bovendien betaald moeten worden. „Men moest er toe komen”, zoo bericht het *Bulletin* der polikliniek, „om de kosteloze behandeling formeel te weigeren aan zieken „die haar niet klaarblijkelijk schenen te verdienen. Sinds dien tijd werd „door een belangrijke groep zieken — veelal kleine nijveraars, die niet bij „machte waren een specialist te raadplegen — het verlangen geuit om een „maatregel ten zijnen behoeve. Voor deze klasse, die de behandeling van een „specialist verlangde, moest een middentoestand geschapen worden tusschen „kosteloze hulp en de hooge betaling, die slechts van de vermogende lieden „te vorderen is. Vandaar het geheel natuurlijk denkbeeld om aan de polikliniek betalende consultaties in te stellen, naast en onafhankelijk van de „kosteloze hulp . . .” (*Belg. médicale*, n°. 1). Ongetwijfeld heeft de menschevriendende directie er ook aan gedacht, door gepaste maatregelen te voorkomen, dat nu door de polikliniek ook de praktijk wordt leeggepompt van den gewonen medicus, die *niet* te veel rekent voor de bedoelde klasse van menschen?

STUTTGART. — Bedenkelijke wegen. De loffelijke pogingen der Krankenkassen om door gunstige geldelijke uitkomsten haar grooten ijver voor het belang van den werkmán te bewijzen, hebben tot nu toe doorgaans slechts geleid tot het beknibbelen van het loon der medici, en daar deze stand niet tot de troetelkinderen der hedendaagsche staatslieden behoort, hoewel hij in het leven der maatschappij toch ook van eenige betekenis is, kwam dit er weinig op aan. Maar als het belang van den werkmán zelf door die pogingen bedreigd wordt, begint het ernstiger te worden. Ook de voorstander van een Duitsch ziekenfonds-stelsel zal toch zeker toestemmen, dat men, zoowel van het standpunt van den apotheker en den arts als van dat van den zieke bezwaar kan hebben tegen geest, inhoud en strekking van het volgende rondschríjven, door de Ortskrankenkassen-Verwaltung Stuttgart tot de apothekers gericht:

„Op ons herhaaldelijk tot de artsen gericht verzoek, om in plaats van „„Selters- alleen *Göppingerwater* voor te schríjven, wordt telkens weder geen